

COVID-19/ OPŠTI SAVETI ZA OSOBE SA EPILEPSIJOM

Ne prekidajte sa uzimanjem vaših lekova za epilepsiju bez saveta sa epileptologom, neurologom, odnosno neuropedijatom.

Osobe obolele od epilepsije i članovi njihovih porodica, treba da izbegavaju odlaske u ambulante za hitna zbrinjavanja i da odlože dolaske u bolnice da bi izbegli infekciju, **osim** u slučajevima kada je to neophodno. Ukoliko je potrebno, nazovite Vašeg izabranog lekara, epileptologa, neurologa, odnosno neuropedijatra.

Osobe obolele od epilepsije nemaju veći rizik od zaraze virusom COVID-19 u odnosu na druge osobe.

U ovom trenutku nema podataka da osobe sa epilepsijom imaju teži oblik bolesti uzrokovane virusom COVID-19 u poređenju sa osobama koje nemaju udružena oboljenja.

Nemamo dokaze da koronavirus može izazvati napade kod osoba sa epilepsijom.

Osobe sa nekim, vrlo retkim, oblicima epilepsije (Rasmussenov encefalitis, električni epileptični status u spavanju) mogu za lečenje epilepsije da uzimaju lekove koji utiču na imunološki sistem (na primer ACTH, steroidi, imunoterapija). Te osobe su možda pod većim rizikom da razviju ozbiljnije simptome ukoliko se zaraze virusom. Ipak, **ne preporučuje** se prekidanje ovih lekova. U tim slučajevima trebalo bi da bude dovoljno poštovanje strogih mera zaštite, posebno izbegavanje kontakata sa drugim osobama. Ukoliko ste zabrinuti, konsultujte se telefonom sa vašim epileptologom.

Ukoliko, ste oboleli od epileptičnog sindroma u kome povišena temperatura provocira pojavu napada, trebalo bi da preduzimate uobičajene mere opreza. Za spuštanje temperature koristite **Paracetamol (lekovi: Panadol, Febricet i sl.)**, s obzirom da postoje naznake da Ibuprofen (lekovi: Brufen, Rapidol, i tsl.) možda pogoršava simptome infekcije koronavirusom. Iako, u ovom trenutku nema jasnih naučnih dokaza za to, preporučuje se izbegavanje ibuprofena dok se ne dobiju dodatni podaci.

Osobe s epilepsijom mogu imati i druge zdravstvene probleme zbog kojih imaju veći rizik za razvoj težih simptoma infekcije COVID-19. To su, na primer, ograničena sposobnost kretanja, oboljenja organa za disanje (uključujući astmu), šećerna bolest, hipertenzija, teška oboljenja srca, oštećenja imunološkog sistema zbog bolesti ili lekova, gojaznost, starija životna dob.

Ukoliko dobijete duži napad kod kuće, uzmite ili primenite lekove za hitno prekidanje napada ranije nego inače (na primer, već posle 2-3 minuta od početka velikog napada (tzv. toničko-klonički napad, sa gubitkom svesti i grčevima celog tela).

Ukoliko dođe do promene oblika napada, snimite napad mobilnim telefonom kod kuće i zatražite konsultaciju sa vašim epileptologom telefonom ili elektronskim putem.

EEG snimanje treba obaviti samo ako vaš epileptolog smatra da je zaista neophodno.

Napravite spisak antiepileptičnih lekova koje uzimate, sa dozama, rasporedom uzimanja i načinom primene leka. Ovaj spisak pokažite lekaru sa kojim budete kontaktirali u slučaju inficiranja virusom, u vezi epilepsije i u vezi bilo kog drugog oboljenja. Neki antivirusni lekovi i drugi lekovi mogu imati interakciju s antiepileptičnim lekovima, što može umanjiti njihovu efikasnost ili dovesti do pojave neželjenih efekata.

U ovom trenutku nema podataka o nestašici antiepileptičnih lekova. Međutim, zbog mogućih trenutnih poteškoća u nabavci, pokušajte da osigurate redovno preuzimanje lekova i nemojte čekati poslednji dan da odete do apoteke. Ne preporučuje se nagomilavanje lekova.

Više nego ikad, potrebno je da redovno uzimate antiepileptične lekove i da ne preskačete doze. Takođe, molimo vas da redovno spavate, održavate zdrave životne navike i izbegavate provocirajuće faktore koji bi mogli dovesti do pojave ili ponavljanja napada.

Ukoliko je vaš lekar započeo postepeno smanjivanje doze antiepileptičnih lekova, trebalo bi da odložite dalje smanjivanje i da zatražite savet od vašeg epileptologa. Ukoliko je vaš lekar započeo proces zamene leka drugim lekom/lekovima, takođe vam preporučujemo da se posavetujete sa vašim epileptologom, kako bi odlučili da li je bolje vratiti se na stari režim lečenja ili odložiti zamenu. Cilj ovih preporuka je da se smanji rizik od pogoršanja napada u vremenu u kome su zdravstvene usluge ograničeno dostupne.

Ako živite sami, osigurajte sebi redovan kontakt nekoliko puta dnevno sa članom porodice, prijateljem, ili još bolje sa komšijom.

Ako patite od udružene anksioznosti i/ili depresije, pozovite vašeg epileptologa odnosno psihijatra ukoliko bude potrebno.

Deca koja primaju metilfenidat za poremećaj pažnje sa hiperaktivnošću (engleski: Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ADHD) ne bi trebalo da prekidaju lečenje tokom izolacije.

Molimo da koristite službene izvore kada tražite dodatne informacije. Ne verujte lažnim informacijama i nemojte ih širiti.

Neki službeni izvori informacija:

Svetska zdravstvena organizacija (WHO): <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Međunarodna liga za borbu protiv epilepsije (ILAE): <https://www.ilae.org/patient-care/covid-19-and-epilepsy/covid-19-and-epilepsy>

Evropsko udruženje neuropedijatar (EPNS): <https://www.epns.info/covid-19-and-neurological-disorders/>

Nacionalni sistem zdravstva UK (NHS): www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/

<https://epi-care.eu/>

Co-funded by the European Union

